

EU-støtte i forhold til bruttofaktoriindkomst

Andersen, Johnny Michael

Publication date:
2010

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Andersen, J. M., (2010). *EU-støtte i forhold til bruttofaktoriindkomst*, Nr. 1/1-02, 5 s., jan. 12, 2010. FOI Udredning, Nr. 2010/20

FOI Udredning

EU-støtte i forhold til bruttofaktorindkomst

Johnny M. Andersen

FOI Udredning 2010 / 20

EU-støtte i forhold til bruttofaktørindkomst

Forfatter: Johnny M. Andersen

Udarbejdet for Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri i henhold til aftale mellem Fødevareøkonomisk Institut og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om myndighedsberedskab 2010

Fødevareøkonomisk Institut

Københavns Universitet

Rolighedsvej 25

1958 Frederiksberg

www.foi.life.ku.dk

EU-støtte i forhold til bruttofaktorindkomst

I følge Jyllandsposten (22. dec. 2009) ligger dansk landbrug med 62 pct. i toppen, når det gælder den direkte støtte (produkttilknyttede såvel som generelle) målt i forhold til bruttofaktorindkomsten. Sverige ligger nummer 2 med 54 pct., hvorimod den direkte støtte i forhold til bruttofaktorindkomsten i lande som Tyskland, Holland og Frankrig andrager 39, 14 og 35 pct. EU-kommissionen er refereret som kilde. Opgørelsen er på Fødevarerministeriets foranledning kommenteret nærmere nedenfor.

Indledningsvis skal det bemærkes, at subsidierne i Jyllandspostens opgørelse ikke er målt i forhold til bruttofaktorindkomsten, men i forhold til nettofaktorindkomsten (bruttofaktorindkomsten ÷ afskrivninger)¹. I det af journalisten fremsendte datamateriale fremgår det således tydeligt, at subsidierne er målt i forhold til *factor income*, som er EUROSTAT's betegnelse for nettofaktorindkomsten. Ses der nærmere på datamaterialet kan det endvidere konstateres, at data ikke er i overensstemmelse med EUROSTAT's database. Det må derfor formodes, at det anvendte materiale ikke afspejler de seneste opdateringer.

Ikke desto mindre må det konstateres, at den danske støttes andel af bruttofaktorindkomsten er meget høj i 2008. Konkret udgør den 43 pct., hvorimod EU-gennemsnittet ligger på 28 pct. Der er dog en række lande (Finland, Irland, Slovakiet, Tjekkiet, Letland og Sverige), hvor niveauet er endnu højere, jf. figur 1. Tages der i stedet udgangspunkt i gennemsnittet af 2005-2007, udgør støtteandelen for Danmark 32 pct. Ved det niveau placeres Danmark blandt den halvdel af EU-landene, hvor støtteandelen er lavest. Der er imidlertid fortsat et spring ned til det aritmetiske gennemsnit for EU-landene i 2005-07, som også for den periode er på 28 pct.

Der er således ikke belæg for at fremhæve Danmark som et EU-land, som i særlig grad er støttemodtager. Det danske niveau ligger over det aritmetiske gennemsnit, men er placeret i den halvdel af lande, hvor støtteandelen er lavest. For 2008 er der imidlertid tale om en væsentlig stigning i støtteandelen af bruttofaktorindkomsten. Herved bliver Danmark tilsyneladende mere sårbar over for indskrænkninger i EU-støtten end andre EU-lande.

Måles andelen af direkte støtte i stedet i forhold til nettofaktorindkomsten, stiger støtteandelen generelt for alle lande. Det er imidlertid blot en følge af, at nettofaktorindkomsten nødvendig-

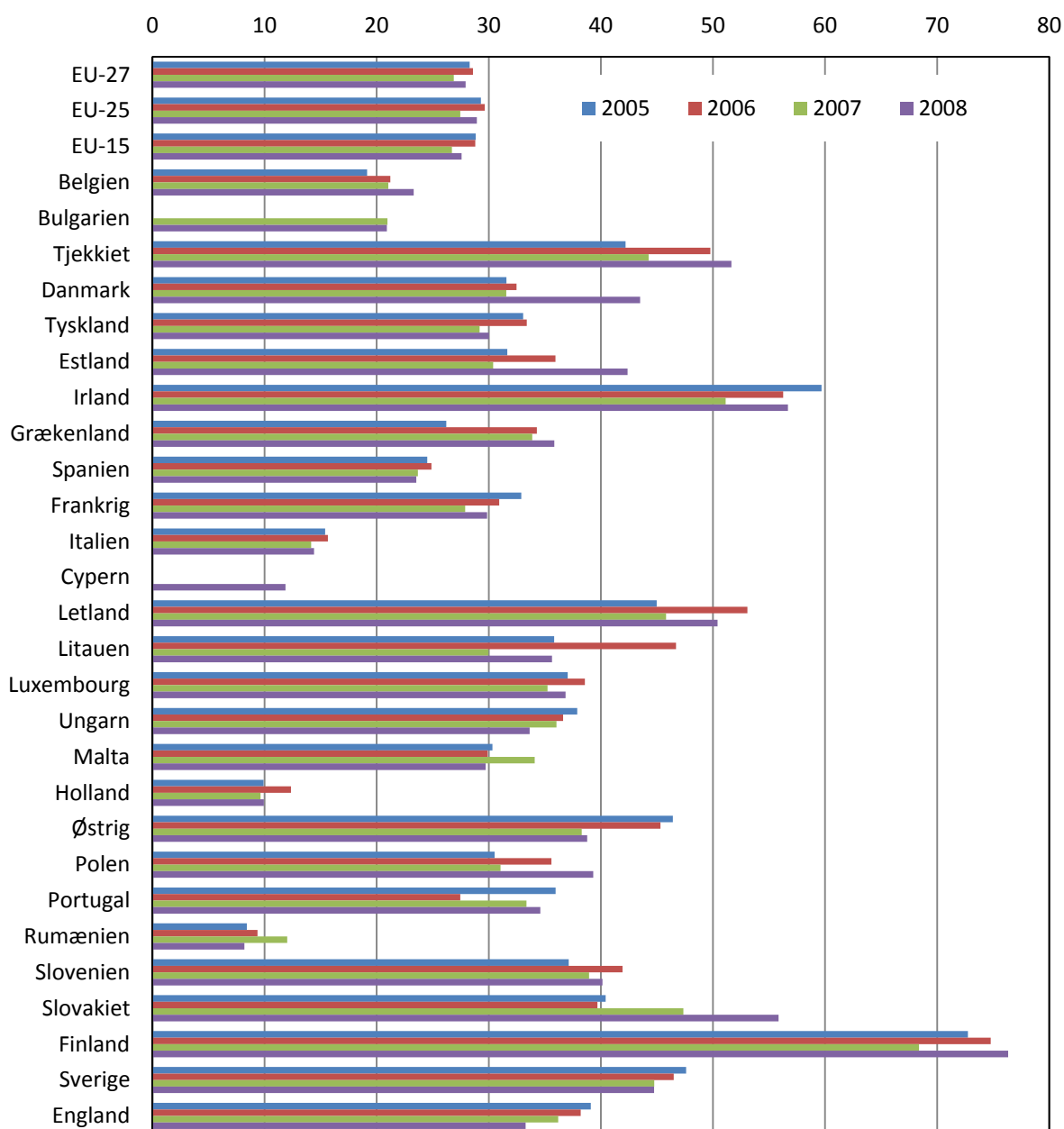
---

¹ Regnskabet er som følger:

Bruttoproduktion i producentpriser
+ Produkttilknyttede subsidier
÷ Produkttilknyttede skatter og afgifter
= Bruttoproduktion i basispriser
÷ Forbrug i produktionen
= Bruttoværditilvækst i basispriser
+ Generelle subsidier
÷ Generelle skatter og afgifter
= Bruttofaktorindkomst
÷ Afskrivninger
= Nettofaktorindkomst
÷ Aflønning af ansatte
= Nettooverskud af produktion.

vis er mindre end bruttofaktoriindkomsten, og herved stiger støtteandelen. For lande med store investeringer, og dermed store afskrivninger, fx Danmark, stiger støtteandelen forholdsvis mere.

Figur 1. Den direkte EU-støtte i pct. af bruttofaktoriindkomsten

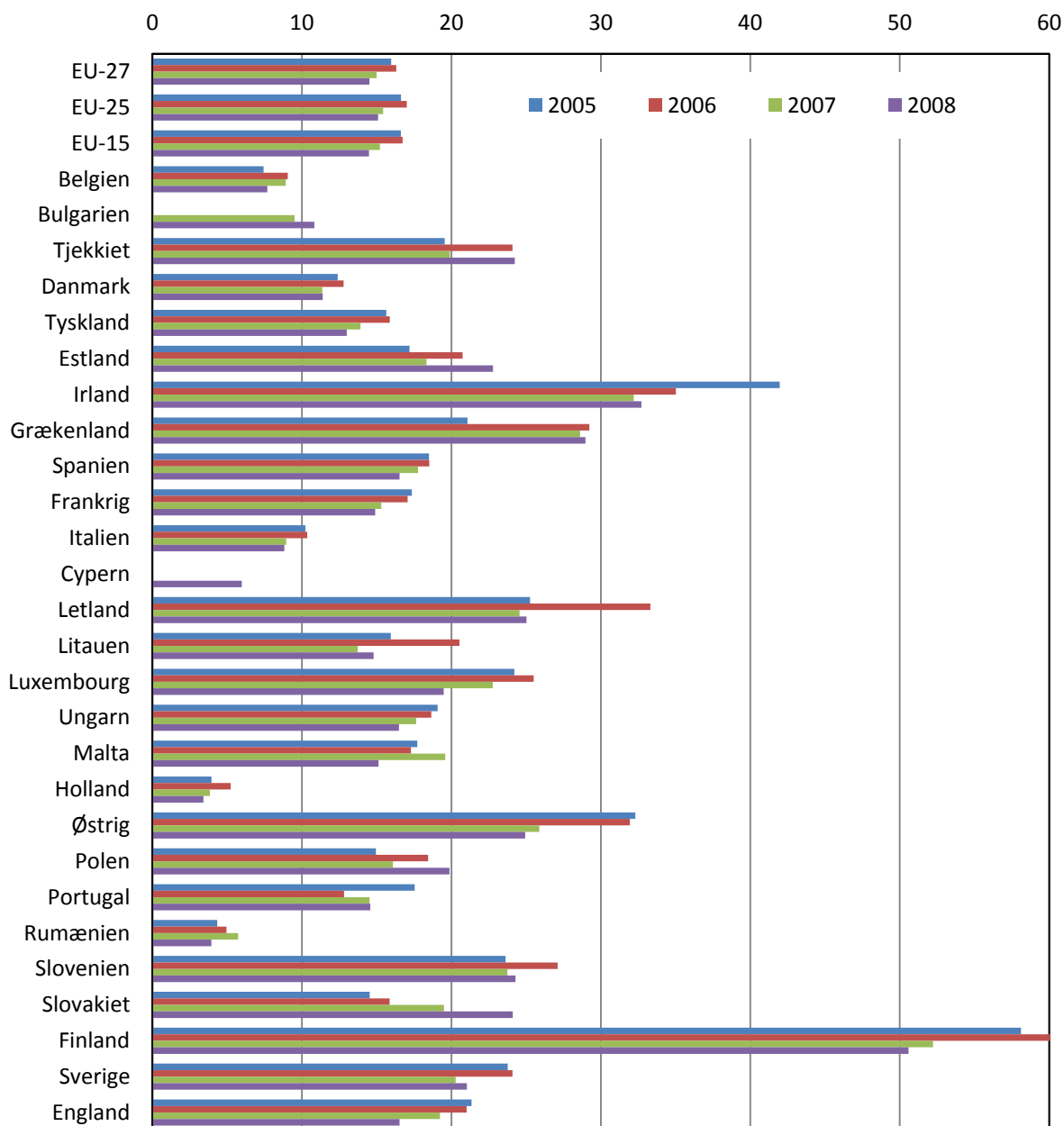

Kilde: Baseret på EUROSTAT EAA (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/agriculture/data/database>).

Måles EU-støtten i stedet i forhold til produktionsniveauet, jf. figur 2, bliver det tydeligt, at indholdet af støttekrone pr. produceret enhed i Danmark hører til i den lave ende. I perioden 2005-08 udgør støtteandelen i Danmark 11-13 pct. af bruttoproduktionen i producentpriser, hvorimod andelen for hele EU udgør 14-17 pct. Det er her kun Holland, Rumænien, Belgien og Italien, som har en lavere støtteandel.

Den lave støtteandel skal ses i forbindelse med afkoblingen af støtten. Da støtten ikke følger produktionen, vil støtteandelen falde i takt med at produktionen stiger. Hertil kommer, at EU-landene har en forskellig produktionssammensætning, hvoraf nogle produktionsgrene er mere begunstiget end andre. Den danske svineproduktion, som ikke er subsidieret, bidrager således til en lav støtteandel for Danmark.

Figur 2. Den direkte EU-støtte i pct. af bruttoproduktionen i producentpriser

Kilde: Baseret på EUROSTAT EAA (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/agriculture/data/database>).

Når Danmark alligevel synes at være mere sårbar over for reduktioner i EU-støtten skal årsagen findes i forholdsvis store omkostninger, som giver anledning til et meget lille nettooverskud. Herved får EU-støtten stor betydning.

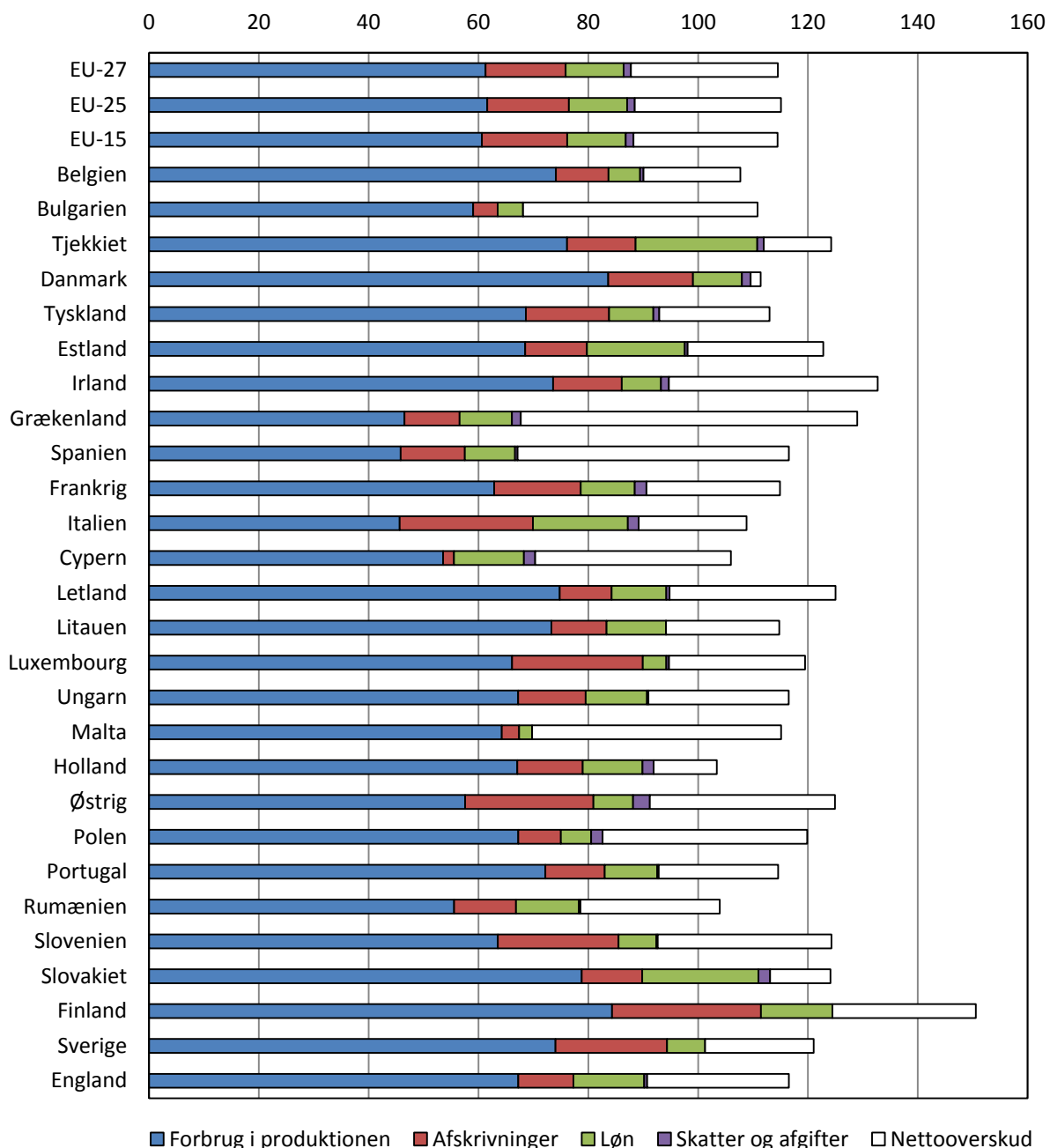
Det er vist i figur 3, hvor omkostningerne ved produktionen er målt i forhold til bruttoproduktionen i producentpriser. Brutttoproduktionen er sat lig 100, og søjlernes længde illustrere summen af bruttoproduktionen og EU-støtten. De medtagne omkostninger omfatter forbrug i produktionen, afskrivninger, lønninger samt skatter og afgifter. Residualen - nettooverskudet af produktionen - er den del der er tilbage til at aflønne brugerfamilien samt til forrentning af såvel egen- som fremmedkapitalen.

Af figuren fremgår det, at der gennemsnitligt for EU-landene fortsat vil være et positivt nettooverskud selv om EU-støtten sløjfes (søjlelens længde reduceres til 100). For en del lande, her-

under Danmark, forsvinder nettooverskuddet hvis EU-støtten fjernes, og der vil endog ikke være dækning for samtlige omkostninger².

For Danmark er hovedårsagen et væsentligt højere forbrug af rå- og hjælpestoffer mv. Forbruget i produktionen udgør 61 pct. af værdien af bruttoproduktionen for EU som helhed; for Danmark udgør andelen 84 pct. Afskrivningernes relative andel i Danmark er kun lidt højere end EU-gennemsnittet, og det opvejes af lidt lavere andel af lønomkostninger.

Figur 3. Omkostningernes relative andel af bruttoproduktionen i 2008, pct.
Bruttoproduktionen i producentpriser = 100. Søjlelængde angiver bruttoproduktionen i producentpriser plus den direkte støtte

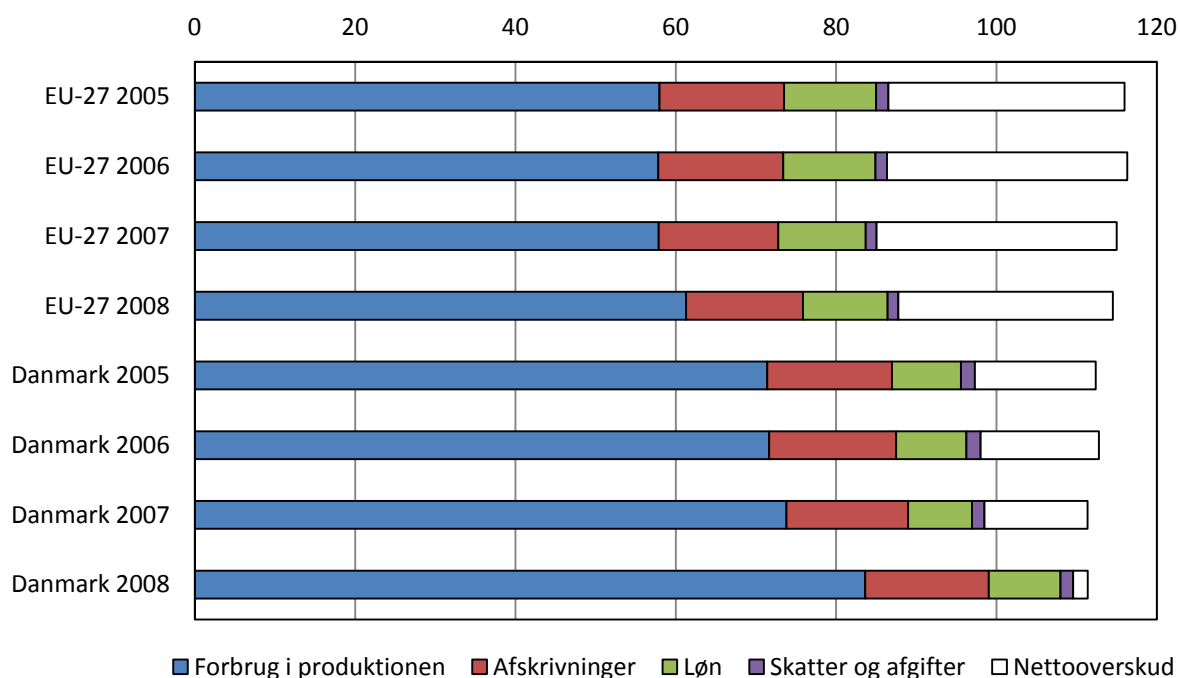

Kilde: Baseret på EUROSTAT EAA (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/agriculture/data/database>).

² Det bemærkes, at der i FOI's opgørelse af jordbrugets indkomst er et positivt nettooverskud for 2008. Det gælder ligeledes, hvis der ses bort fra den direkte EU-støtte. Forskellen skyldes opgørelsesmetoder, herunder periodisering. I nærværende sammenhæng fokuseres imidlertid alene på sammenligning med andre medlemslande, hvor opgørelsesmetoden spiller en mindre rolle.

Den store afvigende forskel i forbrug i produktionen skyldes primært forskelle i produktions-sammensætning. Danmark har således en relativ stor animalsk produktion, og dermed også en relativ stor import af foderstoffer. Både afsætningen af de animalske produkter og indkøbet af foderstoffer er underlagt verdensmarkedspriserne, som varierer betydeligt i de senere år til ugunst for dansk landbrug. Betragtes i stedet årene 2005-07, jf. figur 4, som var mere stabile, kan der iagttages et positivt nettooverskud for alle årene. Nettooverskuddet er imidlertid betydeligt mindre end for EU-gennemsnittet, og det vil være forsvindende, hvis EU-støtten sløj-fes.

Figur 4. *Omkostningernes relative andel af bruttoproduktionen i 2005-08, pct.*
Bruttoproduktionen i producentpriser = 100. Søjlelængde angiver bruttoproduktionen i producentpriser plus den direkte støtte

Kilde: Baseret på EUROSTAT EAA (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/agriculture/data/database>).